Φως Ιλαρόν

Μηνιαία Έκδοση της Ενορίας Αγίου Γεωργίου Περιβολίων Ρεθύμνου. Έτος 4ο, φ. 39. Δεκέμβριος 2015

Ο άγιος Αγαθόπους από το Πάνορμο Μυλοποτάμου Ρεθύμνης
Ένας από τους αγίους Δέκα Μάρτυρες (23 Δεκεμβρίου)

«…Ὁ Τόπος μας, ἡ Ἱερά Μητρόπολή μας ἔχει εὐλογηθεῖ ἀπό τόν Θεό νά ἔχει ἀναδείξει μεγάλο ἀριθμό Ἁγίων. Ὀφείλομε νά τούς γνωρίζομε και νά τούς τιμοῦμε. Ὅλοι ἐκεῖνοι μέ τίς πρεσβεῖες τους στό Θρόνο τοῦ Θεοῦ σκεπάζουν τήν Τοπική μας Ἐκκλησία καί ἀποτελοῦν ἄγρυπνους φρουρούς ὅλων τῶν ἀνθρώπων τοῦ Τόπου μας, ὅλων ἐκείνων πού τούς ἐπικαλοῦνται καί ζητοῦν τη βοήθεια καί τήν προστασία τους.

Ἐπιπλέον, θεωροῦμε ὅτι τά φωτεινά παραδείγματα τῶν Ἁγίων μας, τά ὁποῖα πάντοτε εἶναι ἐπίκαιρα καί διδακτικά, πολύ περισσότερο στις ἡμέρες μας προβάλλουν ἀναγκαῖα καί σωτήρια. Τό ἡρωϊκό καί ἀγωνιστικό φρόνημα τους, ἡ πίστη, ἡ παρρησία, τό θάρρος καί ἡ ὑπομονή τους ἔρχονται νά ἐμπνεύσουν ὅλους ἐμᾶς ὡς ὁ μόνος τρόπος ἀντιμετωπίσεως καί ὑπερβάσεως τῶν δυσκολιῶν πού καθημερινά καλούμαστε νά ἀντιμετωπίσομε. Ἔρχονται νά μᾶς δώσουν ἐλπίδα ὅταν τά πάντα γύρω μᾶς ἀπελπίζουν…».

Μητροπολίτης Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου Εὐγένιος, ἀπό τήν εἰσαγωγή στό *Ἡμερολόγιο 2012* τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου, τό ἀφιερωμένο στόν ἅγιο Ἀγαθόποδα*.

ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΑΓΑΘΟΠΟΥΣ

Τοῦ κ. Ἐμμανουήλ Δουνδουλάκη, Δρ., Καθηγητοῦ Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Κρήτης

Ἀπό τό *Ἡμερολόγιο 2012* τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου.

Ἡ συνεισφορὰ τῆς νήσου Κρήτης στὴ συγκρότηση τοῦ «ἔσω ἀνθρώπου», καθὼς καὶ στὴν πνευματικὴ προαγωγή, δὲν συνίσταται μονάχα στὴν καλλιέργεια τῶν Γραμμάτων καὶ τῶν Τεχνῶν, ἀλλὰ καὶ στὴν ἀνάδειξη καὶ προβολὴ πνευματικῶν ἀναστημάτων καὶ προτύπων, τὰ ὁποία ἐμπνέουν, μὲ τὴν προσωπικότητα καὶ τὸ ἔργο τους, τὸ σύγχρονο ἄνθρωπο. Στὴν κατηγορία αὐτὴ ἐντάσσονται, μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖοι, μὲ τὸ μαρτύριο τῆς συνειδήσεως, τὴ μαρτυρική τους τελείωση, ἐνδυναμώνουν καὶ ἐμπνέουν τοὺς χριστιανούς, στὴν πάλη ἐνάντια στὶς δυσκολίες τῆς καθημερινότητας.

Στὴ χορεία τῶν πρωτομαρτύρων († 250) τῆς Κρήτης, τῶν ἁγίων Δέκα**, συγκαταλέγεται καὶ ὁ ἅγιος μάρτυρας Ἀγαθόπους, ἀπὸ τὸ λιμένα Πανόρμου, τοῦ νομοῦ Ρεθύμνου.

Οἱ ἄμεσες καὶ ἔμμεσες, ἐκδεδομένες καὶ ἀνέκδοτες, ἁγιολογικὲς πηγές, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἀντλοῦμε πληροφορίες γιὰ τὸν ἐν λόγῳ μάρτυρα, καθὼς καὶ γιὰ τοὺς συναθλητές του, στὴ μαρτυρικὴ πορεία, εἶναι ἀρκετές. Οἱ κυριότερες ἀπὸ αὐτές, εἶναι οἱ ἀκόλουθες: ἡ ἐπιστολὴ ποὺ ἀπέστειλαν (458 μ.Χ.) ὀκτὼ ἐπίσκοποι τῆς Κρήτης στὸν αὐτοκράτορα Λέοντα Α΄, ὅπου καταχωρίζεται, μεταξὺ τῶν ἄλλων, ἡ πληροφορία ὅτι οἱ ἅγιοι Δέκα τιμῶνται ὡς προστάτες καὶ φύλακες τῆς νήσου. Τὸ Μαρτύριο τῶν ἁγίων, ὅπως προῆλθε ἀπὸ τὸν ἀνώνυμο βιογράφο, οἱ ἐγκωμιαστικοὶ λόγοι πρὸς τιμὴν τῶν μαρτύρων, τῶν ἁγίου Ἀνδρέα Κρήτης, τοῦ ὑμνογράφου,

---

* Ο άγιος στα αρχαία ελληνικά λέγεται Αγαθόπους και στα νέα ελληνικά Αγαθόποδας.

** Είναι οι άγιοι Θεόδουλος, Σατουρνίνος, Εύπορος, Γελάσιος, Ευνικιανός, Ζωτικός, Πόμπιος, Αγαθόπους, Βασιλείδης και Ευάρεστος.

ἁγίου Γερασίμου Παλλαδᾶ, Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, Θεοδώρου Παλλαδᾶ, ἱερέως, Μιχαὴλ τοῦ Ἀγαπητοῦ, κ.ἄ. Ἀπὸ τὴ Συναξαριακὴ παράδοση, τῆς Μεταφραστικῆς περιόδου, πρέπει νὰ σημειώσουμε τὸ Συναξάριον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸ Βασιλειανὸ Μηνολόγιο, καθὼς καὶ τὸ «Μαρτύριο» τῶν ἁγίων ποὺ φέρεται μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Συμεὼν τοῦ Μεταφραστῆ. Ἡ μνήμη τοῦ ἐν λόγῳ μάρτυρα, καταχωρίζεται ἐπίσης, μετὰ τῶν συναθλητῶν του [μαρτύρων], στὴ σύνολη σχετική, κατοπινή, Συναξαριακὴ παράδοση, σὲ πεζὰ καὶ ἔμμετρα Μηνολόγια (π.χ. τοῦ Ἰωάννου τοῦ ἐκ Χάνδακος).

Ὁ ἅγιος μάρτυρας Ἀγαθόπους καταχωρίζεται ὄγδοος στὸν ὀνομαστικὸ κατάλογο τῶν ἁγίων Δέκα μαρτύρων, στὴν πλειονοψηφία τῶν παραπάνω Συναξαριακῶν καὶ λοιπῶν κειμένων. Προηγοῦνται τὰ ὀνόματα τῶν πέντε μαρτύρων, ἐκ τῆς μητροπόλεως Γορτύνης, καθὼς καὶ οἱ μάρτυρες ἐκ τῆς Κνωσοῦ καὶ τῆς Λεοβένης. Μολονότι στὶς πηγὲς δὲν ἔχουμε κάποια πρόσθετη πληροφορία γιὰ τὸν ἅγιο, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ γενέτειρά του, εἶναι γνωστὸ σ' ἐμᾶς ὅτι ὁ Ἀγαθόπους, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ ἐννέα τῆς χορείας τῶν ἁγίων Δέκα, ἀρνήθηκαν νὰ προσφέρουν σπονδὲς καὶ νὰ γευτοῦν ἀπὸ τὰ θυσιαζόμενα, κατὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἱεροῦ τῆς Τύχης, στὴ Γόρτυνα, ἐπὶ ἀνθυπάτου Πλατιμαίου, τὴν περίοδο τῆς βασιλείας τοῦ Αὐτοκράτορα Δεκίου. Ἡ ἄρνηση τοῦ Ἀγαθόποδος καὶ τῶν λοιπῶν, νὰ συμμετέχουν στὰ προβλεπόμενα ἀπὸ τὸν διώκτη, ὁδήγησε στὴ φυλάκισή τους, ὅπου ὑπέμειναν πλῆθος βασανισμῶν, προκειμένου νὰ καμφθεῖ τὸ φρόνημά τους. Ὁ Ἀγαθόπους καὶ οἱ συναθλητὲς τοῦ ἐπέδειξαν ἰδιαίτερο σθένος καὶ ἀδιάπτωτη προσήλωση στὸ Χριστὸ καὶ ἡ στάση τους αὐτὴ ὁδήγησε στὴ μαρτυρικὴ τελείωσή τους, μὲ ἀποκεφαλισμό, στὴν τοποθεσία «Ἀλώνιον» (ἀρχαία πόλη Αὐλῶν), νοτιοδυτικά τοῦ χωριοῦ Ἅγιοι Δέκα, Μεσαρᾶς, στὶς 23 Δεκεμβρίου τοῦ 250 μ.Χ., σύμφωνα μὲ τὴν ἐπικρατοῦσα παράδοση.

Ἄμεση ἦταν ἡ διακήρυξη τῆς ἁγιότητας τῶν ἁγίων Δέκα μαρτύρων, στὴ χορεία τῶν ὁποίων ἐντάσσεται καὶ ὁ μάρτυρας Ἀγαθόπους, ὁ ἐκ Πανόρμου τοῦ Ρεθύμνου. Ὡς ἡμέρα μνήμης τους θεωρήθηκε, ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴ καὶ τὴ Δυτικὴ Ἐκκλησία, ἡ ἡμέρα τῆς μαρτυρικῆς τελείωσής τους, ἡ 23η Δεκεμβρίου.

Ἡ ἀνακομιδὴ καὶ μετακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου Ἀγαθόποδος, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν, ἐκ τῶν ἁγίων Δέκα, πραγματοποιήθηκε, κατόπιν αὐτοκρατορικῆς παραχώρησης, ἀπὸ τὸν ἅγιο Παῦλο, ἐπίσκοπο Γορτύνης, τὸ 312 μ.Χ. Εἰδικότερα, κατὰ τὴν ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τους ἀπὸ τὸ Ἀλώνιον καὶ τὴ μετακομιδὴ τοὺς στὸ κοιμητήριο τῆς πόλης (Γόρτυνας), τὰ τίμια λείψανα τῶν ἁγίων Δέκα βρέθηκαν ἄφθαρτα, ἐνῶ ἡ τελευταία σαφῆς μαρτυρία περὶ τῶν λειψάνων τους, μᾶς δίδεται ἀπὸ τὸν ἅγιο Ἀνδρέα Κρήτης. Τεμάχια ἱερῶν λειψάνων τῶν ἁγίων Δέκα μαρτύρων, βρίσκονται σὲ λειψανοθῆκες Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὄρους κ.ἄ., σήμερα.

Ἡ ἐκδήλωση τῆς τιμῆς τῶν Κρητῶν πρὸς τοὺς ἁγίους Δέκα μάρτυρες, συντέλεσε στὴν ἀνοικοδόμηση ναῶν καὶ παρεκκλησίων, ἀφιερωμένων στὴ μνήμη τους, στὸ διάβα τῶν αἰώνων. Εἰδικότερα γιὰ τὸν ἅγιο μάρτυρα Ἀγαθόποδα ὁλοκληρώνεται ἡ ἀνέγερση περικαλλοῦς ναοῦ στὴ γενέτειρά του, τὸ Πάνορμο Ρεθύμνου, ὅπου οἱ φιλόθεοι πιστοὶ θὰ ἔχουν ὁρατὴ ἔκφραση τῆς παρουσίας του, σὲ αὐτὸν καὶ θὰ ἐπικαλοῦνται τὶς πρεσβεῖες του πρὸς τὸν Κύριο.

Ἡ ὑμνογραφία γιὰ τὸν ἅγιο Ἀγαθόποδα, δὲν εἶναι πλούσια. Πρὸς τιμήν του καταχωρίζεται ἀναπλήρωση Ἀσματικῆς Ἀκολουθίας, ποίημα τῆς ἐκ Πανόρμου, φιλολόγου, Γεωργίας Λουλουδάκη, στὴν ὁποία ὑπογραμμίζεται μὲ ἄμεσες καὶ ἔμμεσες ἀναφορές -ὀκτὼ στὸν ἀριθμό- ἡ σύνδεση τοῦ μάρτυρος μὲ τὴ γενέτειρά του. (…) Πρὸς τιμὴν τοῦ ἐν λόγῳ ἁγίου, καθὼς καὶ τῶν συναθλητῶν του, καταχωρίζονται δυὸ ἀνέκδοτοι Ἀσματικοὶ Κανόνες, ποιήματα τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ Ὑμνογράφου καὶ τοῦ Θεοφάνους τοῦ Γραπτοῦ, τὰ χειρόγραφα τῶν ὁποίων βρίσκονται σὲ βιβλιοθῆκες τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἡ ἱστόρηση [ζωγραφική ἀπεικόνιση] τοῦ μάρτυρος Ἀγαθόποδος δὲν παρουσιάζει ὁμοιομορφία, στὴν ἐντοίχια εἰκονογράφηση, στὶς φορητὲς εἰκόνες. Σύμφωνα μὲ τὴν «Ἑρμηνεία», τοῦ Διονυσίου τοῦ ἐκ Φουρνά, ὁ ἅγιος ἱστορεῖται «νέος ἀγένειος» [χωρὶς γένια], μολονότι ἡ πραγματικότητα αὐτὴ διαπιστώνεται μονάχα σὲ ἐλάχιστες φορητὲς εἰκόνες, ἐφόσον, ὁ μάρτυρας ἱστορεῖται, συνήθως, γενειοφόρος. Ὁ ἅγιος Ἀγαθόπους ἀναπαριστᾶται ἄλλοτε μετωπικῶς καὶ ἄλλοτε μὲ ἐλαφρὰ κλίση τῆς κεφαλῆς πρὸς τὰ ἀριστερά, σὲ ἀπεικόνιση, μόνος ἢ ἐνταγμένος στὴ χορεία τῶν ἁγίων Δέκα μαρτύρων. Κρατεῖ σταυρὸ στὸ δεξὶ χέρι, ὅπως διαπι-

στώνουμε στὴν πλειονοψηφία τῶν παραστάσεων, ἐνῶ, ὅταν τὸ ἀριστερὸ δὲν εἶναι καλυμμένο μὲ κάποιο ἀπὸ τὰ ἐνδύματά του, φέρεται ὑψωμένο καὶ ἀνοικτό, ὡς κατάφαση στὸ μαρτύριο καὶ ἔκφραση ἀθωότητας. Ἄλλοτε πάλι φέρεται ὁ μάρτυρας νὰ κρατᾶ κλάδο ἀπὸ βάγια (Ἱερός Ναός Ἁγίων Δέκα Μαλλίων), μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι, ὡς σύμβολο τῆς νίκης καὶ τῆς ἀθανασίας, ἢ νὰ φέρει ἀνοικτὸ εἰλητάριο (Ἱερά Μονή Παντανάσσης Μυστρά), ὅπου δηλώνεται ἡ ἑκούσια προσέλευση τῶν ἁγίων Δέκα στὸ μαρτύριο, γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ.

Ο ανεγειρόμενος ναός του αγίου Αγαθόποδος στο Πάνορμο

Από το 2000 στο Πάνορμο Μυλοποτάμου η ενορία άρχισε την ανέγερση ωραίου ναού αφιερωμένου στον άγιο μάρτυρα Αγαθόποδα. Ο ναός οικοδομείται με τη συμβολή ολόκληρης της τοπικής κοινωνίας, αλλά και πιστών χριστιανών από άλλες περιοχές. Σήμερα οι εργασίες της ανέγερσης έχουν προχωρήσει αρκετά και έχουν ολοκληρωθεί όχι μόνο το βασικό κτίσμα, αλλά και οι ηλεκτρικές εγκαταστάσεις του ναού, οι πόρτες και τα παράθυρα, τα δάπεδα και το τοιχίο του αύλειου χώρου.

Η προσπάθεια συνεχίζεται με τη βοήθεια του Θεού και του αγίου Αγαθόποδα και τον αγώνα του ιερέα και όλων των ευσεβών χριστιανών του Πανόρμου. Ο ναός αναμένεται να αποτελέσει ένα κόσμημα για τον τόπο, αλλά και ένα σημαντικό πνευματικό φάρο για την περιοχή.

Λίγα λόγια για τους αγίους Δέκα

Η ιστορία των αγίων Δέκα είχε έντονη παρουσία στην καρδιά και στα χείλη των παλαιών Κρητικών.

Στη Μεσσαρά, κοντά στην αρχαία Γόρτυνα, βρίσκεται το χωριό Άγιοι Δέκα. Εκεί σώζεται ο ιστορικός ναός των αγίων (κτίσμα του 12ου αιώνα μ.Χ.), ενώ λίγο έξω από το χωριό, στην τοποθεσία Αγία Λίμνη, έχουν ανακαλυφθεί οι τάφοι τους. Στο ναό τους διασώζεται το μάρμαρο, στο οποίο εξαναγκάστηκαν από τους Ρωμαίους να γονατίσουν για να αποκεφαλιστούν. Στην επιφάνειά του παρατηρούνται κάποια βαθουλώματα, που, κατά την παράδοση, σχηματίστηκαν από τα γόνατα των αγίων.

Στο χωριό Μέρωνας της επαρχίας Αμαρίου Ρεθύμνης υπάρχει το λεγόμενο Σπήλαιο των Αγίων Δέκα, όπου, κατά την παράδοση, κατέφυγαν οι άγιοι καταδιωκόμενοι από τους Ρωμαίους και εκεί συνελήφθησαν. Στο σπήλαιο βρίσκονται δέκα λαξευτά καθίσματα, ένα για κάθε άγιο.

Τα θαύματα των αγίων είναι πάρα πολλά, ακόμη και σε Τούρκους, κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας. Χαρακτηριστική η μαρτυρία ενός μικρού Τούρκου, που έβλεπε κάθε χρόνο, στη γιορτή των αγίων, αγγέλους να υψώνουν την εικόνα τους στον ουρανό.

Να αναφέρουμε τέλος ότι, κατά την παράδοση, οι άγιοι, πριν το μαρτύριό τους, αφού δόξασαν το Θεό, Τον παρακάλεσαν να μην επιτρέψει να ριζώσει στο νησί τους αίρεση ή άλλη πλανημένη θρησκευτική πίστη.

Εξαιρετική μονογραφία για τους αγίους Δέκα είναι το βιβλίο του αρχιμανδρίτη π. Χρυσόστομου Παπαδάκη *Οι Άγιοι Δέκα Μάρτυρες οι εν Κρήτη*, έκδοση του Δήμου Γόρτυνος και του πολιτιστικού συλλόγου Αγίων Δέκα.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος α᾽. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τοῦ Πανόρμου τόν γόνον καί τῶν Δέκα συνάριθμον, τῆς δέ νήσου Κρήτης τό κλέος, Ἀγαθόπουν ὑμνήσωμεν· ἀγάπῃ γάρ Δεσπότου πυρωθείς, στρατείαν ἀπηρνήσατο φθαρτήν, καί Χριστόν ὁμολογήσας Υἱόν Θεοῦ, τά εἴδωλα κατῄσχυνε· ὅθεν τό στέφος εἰληφώς, παρά τοῦ Παντοκράτορος, καθικετεύει ἐκτενῶς, ὑπέρ πιστῶν ἀείποτε.

Η μελαγχολία των Χριστουγέννων
Τα μοναχικά Χριστούγεννα του σύγχρονου ανθρώπου

Είναι πασίγνωστο πως, τώρα τις γιορτές, άλλοι γιορτάζουν κι άλλοι βασανίζονται. Τα Χριστούγεννα δεν είναι μόνο περίοδος χαράς αλλά και μέρες κατάθλιψης.

Δυο είναι οι αιτίες, που πολλοί δε μπορούν να γιορτάσουν, αλλά νιώθουν τη λεγόμενη «μελαγχολία των Χριστουγέννων», που συχνά γίνεται απελπιστική.

Η μία αιτία είναι η μοναξιά. Μόνος αισθάνεται εκείνος που δε νιώθει να τον αγαπούν. Τις πιο πολλές φορές ίσως είναι κι ο ίδιος υπεύθυνος, ή έστω συνυπεύθυνος, για τα αόρατα τείχη που τον χωρίζουν από τους γύρω του. Ο ίδιος τους αγαπά; Αυτή είναι η ερώτηση που πρέπει να κάνει στον εαυτό του.

Ας ξέρει πως είναι Χριστούγεννα, δηλαδή η γέννηση του Χριστού, κι Εκείνος δίδαξε πως αληθινή αγάπη είναι να συγχωρούμε και ν' αγαπάμε κι εκείνους που μας έχουν κάνει ή συνεχίζουν να μας κάνουν κακό, ακόμα κι αν δε μετανιώσουν ποτέ γι' αυτό, ακόμα κι αν παραμένουν κακοί. Βέβαια η συγχώρηση χρειάζεται αγώνα ενάντια στον εαυτό μας και στα συναισθήματά μας, καθώς και πολλή προσευχή. Αλλά είναι το πρώτο βήμα για να πλησιάσουμε σ' Αυτόν και να γιατρέψουμε όχι μόνο τη μοναξιά, μα και κάθε πληγή που μας κάνει να πονάμε.

Η δεύτερη αιτία για τη μελαγχολία των Χριστουγέννων είναι πως - ρουφηγμένοι από τα σύγχρονα έθιμα της Δύσης, που δεν ξέρει πια τη χριστιανική παράδοσή της - όλο και περισσότερο συνδέουμε τα Χριστούγεννα μόνο με στολίδια, δώρα και διασκέδαση. Ή έστω, με τη συντροφιά και τις ευχές ανθρώπων, με τους οποίους είμαστε δεμένοι συναισθηματικά. Αν αυτά μας λείπουν, η γιορτή χάνει το νόημά της.

Στην αληθινή μορφή των Χριστουγέννων, δεν είναι δυνατόν να είσαι μόνος. Δεν είσαι ποτέ μόνος, γιατί ΟΛΟΙ οι ορθόδοξοι χριστιανοί γιορτάζουν μαζί σου!

Ξέρεις, κάνουμε ένα πάρτι το πρωί των Χριστουγέννων: γίνεται στις εκκλησιές μας και ονομάζεται θεία λειτουργία! Είσαι καλεσμένος, κι εσύ κι όλος ο κόσμος, ακόμη κι εκείνοι που «δεν πιστεύουν» στο Χριστό ή που «δεν πιστεύουν» στην πίστη και στην αγάπη!

Ξύπνα λοιπόν το πρωί, κατά τις 6 ή 7 το καλύτερο, ετοιμάσου κι έλα στην πιο κοντινή εκκλησία που θα συναντήσεις. Α, μερικές εκκλησιές λειτουργούν τη νύχτα της παραμονής των Χριστουγέννων - πάρε κανένα τηλέφωνο και μάθε. Πάντως, η εκκλησία της περιοχής σου (της ενορίας σου - θυμάσαι αυτή τη λέξη;) μάλλον λειτουργεί ανήμερα πρωί πρωί. Θα ξεκινά κατά τις 5 ή 6 το πρωί και θα τελειώνει κατά τις 8 ή 9.

Υπάρχουν και τόποι όπου η λειτουργία τελειώνει ακόμα νωρίτερα. Είναι νυχτερινή, γιατί, κατά την παράδοση, νύχτα γεννήθηκε ο Χριστός. Και είναι πανέμορφη.

Αν λοιπόν δεν είσαι μόνος, που το εύχομαι, πάρε τους δικούς σου κι ελάτε στη λειτουργία. ΕΚΕΙ γεννιέται ο Χριστός, ξέρεις, όχι στα ρεβεγιόν, στα μπουζούκια, στα κλαμπς ή στα πάρτι! Αν δεν θέλουν να 'ρθουν, έλα μόνος σου, άναψε κεράκι για όλους, κάνε μια προσευχή για όλους. Αλλά, αν είσαι μόνος, πάλι έλα και ενώσου με όλους εμάς, που, Θεού θέλοντος, θα είμαστε εκεί! Στο πάρτι γενεθλίων του Χριστού μας, του δικού σου και δικού μας Χριστού!

Στάσου δίπλα μας, παρακολούθησε τη λειτουργία, ευχήσου χρόνια πολλά σε όλους, και θα δεις πόση αγάπη θα νιώσεις. Και θα πρότεινα και να μεταλάβεις (αν βέβαια είσαι ορθόδοξος χριστιανός).

Κανονικά θα πρέπει να ετοιμαστούμε πνευματικά για να συμμετέχουμε στη θεία μετάληψη. Ξέρεις, 40 μέρες τώρα έχουμε σαρακοστή (μια χαρούμενη σαρακοστή, τελείως διαφορετική από τη Μεγάλη Σαρακοστή του Πάσχα - που κι εκείνη έχει στο βάθος χαρά, γιατί οδηγεί στην Ανάσταση). Πολλοί νήστεψαν, πολλοί και εξομολογήθηκαν. Ξέρεις πόσο σπουδαία είναι αυτά; Αλλά κι αν δεν τα έχεις κάνει, θα έλεγα οπωσδήποτε να περιμένεις, να μιλήσεις με τον παπά και να του πεις: δε νήστεψα, δεν ετοιμάστηκα πνευματικά, αλλά θέλω να μεταλάβω, για να έρθω πιο κοντά σε όλους και στο Χριστό.

Και κάνε μια κουβέντα μαζί του. Πιστεύω πως, με τη χάρη του Χριστού (που σε περιμένει, ξέρεις, να γιορτάσεις μαζί Του), θ' αλλάξει η ζωή σου!